

2009. gada darba plāns

I. Ievads

Šis ir EDAU kā padomdevēja trešais publiskais darba plāns par tiesību aktu un saistītu dokumentu priekšlikumu pārskats. Tas ir publicēts 2008. gada decembrī www.edps.europa.eu.

Šis darba plāns ir daļa no EDAU gada darba cikla. EDAU reizi gadā retrospektīvi ziņo par savām darbībām gada ziņojumā. Turklāt EDAU darba plānā publicē nākamā gada ieceres konsultāciju jomā. Šajā sakarā EDAU divas reizes gadā ziņo par darbībām šajā jomā.

Šī darba plāna pamatinformācija ir atrodama 2005. gada 18. marta politikas dokumentā "EDAU kā Kopienas iestāžu padomdevējs par tiesību aktu un saistītu dokumentu priekšlikumiem". Šajā dokumentā EDAU nosaka politiku konsultāciju jomā attiecībā uz tiesību aktu priekšlikumiem – viens no viņa galvenajiem uzdevumiem, kas balstīts uz 28. panta 2. punktu un 41. pantu Regulā (EK) Nr. 45/2001. EDAU darba metodes ir aprakstītas politikas dokumenta 5. nodaļā. Atlase un plānošana ir svarīga šīs darba metodes daļa (tostarp atlases un plānošanas procesu regulāra pārskatīšana), kas nepieciešama efektīvam padomdevēja darbam.

Galvenie darba plāna avoti ir Komisijas likumdošanas un darba programma 2009. gadam un vairāki saistīti Komisijas plānošanas dokumenti. Darba plānu sagatavojis EDAU biroja personāls. Gatavošanas procesā vairākas Komisijas ieinteresētās personas ir radušas iespēju sniegt savu ieguldījumu. Šis ieguldījums tiek atzinīgi novērtēts.

Darba plānā ir šādi elementi:

- šī ievaddaļa ar nelielu satura analīzi, kā arī EDAU prioritātes 2009. gadam;
- attiecīgo Komisijas priekšlikumu pielikums un citi nesen pieņemti vai iepilānoti dokumenti un kam EDAU jāpievērš uzmanība.

Pielikumu pirmo reizi publicēja 2006. gada decembrī un kopš tā laika to atjaunina trīs reizes gadā.

Tiklīdz EDAU sniedzis atzinumu par dokumentu (vai citu sabiedrības reakciju), dokumentu svītro no pielikuma, lai gan jāuzsver, ka EDAU iesaistīšanās likumdošanas procesā nebeidzas ar atzinuma sniegšanu. Izņēmuma gadījumos jautājums var atkāroti parādīties pielikumā, ja EDAU sniedz otru atzinumu. EDAU atzinumus var atrast citur EDAU tīmekļa vietnē (sadaļā "konsultācijas" zem "atzinumiem").

II. Īsa satura analīze

a. Notikumu attīstība ES iekšienē

Lisabonas Līgumam ir būtiska ietekme uz datu aizsardzības tiesisko regulējumu ES iekšienē, piemēram, ieviešot vienotu datu aizsardzības tiesisko pamatu (LESD 16. pants). Nenoteiktība par Lisabonas Līguma nākotni ir svarīgs EDAU darbības apstākļu faktors. Turklāt 2009. gadā notiks jaunas Eiropas Parlamenta vēlēšanas, un tiks iecelts jauns Komisijas sastāvs. Jaunās Komisijas prioritātes var būtiski ietekmēt EDAU kā padomdevēja darbu.

Neatkarīgi no Lisabonas Līguma ir arī apsvērta brīvības, drošības un tiesiskuma telpas nākotne. Ziņojumā par tā dēvēto Nākotnes grupu galvenā nozīme piešķirta līdzsvaram starp mobilitāti,

drošību un privātumu. Šis ziņojums un šajā ziņojumā ieviestais konverģences princips būs jaunās daudzgadu programmas pamatelements jomā, kas jāpieņem Padomes prezidējošās valsts Zviedrijas prezidentūras laikā (bieži dēvēta par "Stokholmas programmu"). Cits svarīgs šīs jomas panākums ir pakāpeniska vienotas tiesiskuma telpas izveide ("īsta tiesiskuma telpa"), izveidojot tīklus, kas savieno dalībvalstu tiesu sistēmas.

Komisijas likumdošanas un darba programmā 2009. gadam pausta aktīva solidaritāte krīzes laikos, sākot ar solidaritāti starp dalībvalstīm un starp ES iestādēm. Var minēt šādas ieceres, kurām tiek piešķirta īpaša nozīme EDAU darbības jomā: globālas koordinācijas un reglamentācijas nepieciešamība, iniciatīvas, lai pilsoņus tuvinātu Eiropai (pamattiesības un pilsonība, migrācija, tiesiskums, drošība un drošums, patērētāju aizsardzība un veselības aizsardzība) un labāka regulējuma stratēģijas.

b. Tehnoloģiju attīstība

Komisija 2008. gadā nāca klajā ar svarīgu paziņojumu par nākotnes tīkliem un internetu, kas veidos galveno pamatu tā dēvētajai visaptverošai informācijas sabiedrībai. Šajā paziņojumā sniedza uzskatāmus jaunāko tehnoloģiju piemērus, norādot trīs galvenās tehnoloģiju tendences: neierobežots joslas platums, visaptveroši tīkla piekļuves punkti, neierobežota uzglabāšanas jauda. Visaptveroša informācijas sabiedrība sola jauninājumus, ražīguma pieaugumu, izaugsmi un darba vietas, bet tās noturīgu attīstību iespējams panākt tikai tad, ja jautājumus saistībā ar drošību, datu aizsardzību un privātumu pienācīgi risinās attīstības agrīnās stadijās. Tāpat būtu jāmin ES pētniecības pasākumi, kas atbalsta visaptverošas informācijas sabiedrību, konkrētāk, projekti, kas 2008. gadā piešķirti saistībā ar Septītās pētniecības pamatprogrammas (FP7) aicinājumiem izteikt priekšlikumus attiecībā uz izpēti par informācijas un komunikāciju tehnoloģiju (IKT) uzticamību un drošību.

Padome un Eiropas Parlaments 2008. gada beigās panāca kompromisu par pārskatītajām Kopīgajām konsulārajām instrukcijām. Šis kompromiss prasa padziļinātu izpēti par biometriju un tās iespējām.

c. Tiesībaizsardzība un robežkontrole

2008. gads ir bijis produktīvs likumdošanas ziņā. Tika pieņemti vairāki svarīgi pasākumi attiecībā uz datu aizsardzību. Padomes Pamatlēmuma par to personas datu aizsardzību, kurus apstrādā, policijas un tiesu iestādēm sadarbojoties krimināllietās, pieņemšana nozīmē, ka tagad arī trešā pīlārā pastāv vispārējs ES datu aizsardzības regulējums. Citi pasākumi ir šādi: Lēmums 2008/615/TI par pārrobežu sadarbības pastiprināšanu, jo īpaši apkarojot terorismu un pārrobežu noziedzību (Prīmes Līgums), Eiropola un *Eurojust* jauni tiesiski regulējumi un Regula par Vīzu informācijas sistēmu. 2009. gadā uzsvars tiks likts uz šo pasākumu īstenošanu dalībvalstīs.

Padomē vēl joprojām apspriež vienu svarīgu priekšlikumu Padomes Pamatlēmumam par pasažieru datu reģistra (PDR) datu izmantošanu tiesībaizsardzības mērķiem. Ir vēlamas intensīvas diskusijas par šī priekšlikuma nepieciešamību un proporcionalitāti, kas galvenokārt bija paredzēts, lai palīdzētu terorisma apkarošanā, un kas parāda, ka tiek meklēta līdzsvarotāka pieeja lēmumu pieņemšanas procesā.

Turklāt (etnisku) profilu veidošana kļūst par tematu sarunās par policijas kontroli, kas balstās uz izlūkošanu. Rodas jautājums, cik lielā mērā profilu veidošana var būt pieņemama kā instruments.

Ir gūti būtiski panākumi robežu pārvaldībā. Notiek pēdējie sagatavošanas darbi saistībā ar SIS 2 stāšanos spēkā, kas ietver EDAU uzraudzības funkciju, ir pasludināta Eiropas Pārvaldības aģentūras lielapjoma informācijas sistēmu izveide, un iespējams, ka drīzumā tiks izstrādāti fundamentāli jauni pasākumi, piemēram, Eiropas ieceļošanas un izceļošanas sistēma.

d. Starptautiska datu pārsūtīšana un globalizācija

Vai ES un ASV panāks vienošanos par datu izmantošanu tiesībaizsardzības mērķiem? Šāda nolīguma sagatavošanā daudz darba ir ieguldījusi , , piemēram, tā dēvētā Augsta līmeņa kontaktgrupa. Ja izdotos noslēgt nolīgumu, tam varētu būt pat plašāka ietekme nekā tiesībaizsardzības mērķu apmaiņai tikai ar ASV.

Ir gūti vairāki panākumi, lai saskaņotu vispārējos datu aizsardzības standartus attiecībā uz tiesībaizsardzību, un lai, tos sasniegtu arī citās jomās. Piemēram, Āzijas un Klusā okeāna ekonomiskās sadarbības valstis (*APEC*) izstrādā standartus, un Latīņamerikas valstis un franciski runājošas valstis veic zināmas darbības.

Diskusijas par meklētājprogrammām, to pienākumi un ES tiesību aktu par datu aizsardzību piemērošana meklētājprogrammām, kas neatrodas ES, parāda globālākas pieejas nepieciešamību.

e. Ceļā uz jaunu datu aizsardzības tiesisko regulējumu?

EDAU 2007. gada 25. jūlija atzinumā par Datu aizsardzības Direktīvas 95/46/EK īstenošanu ierosināja sākt apsvērt nākotnes datu aizsardzības tiesisko regulējumu, kas pēc definīcijas būtiski neatšķiras no spēkā esošā.

Kopš tā laika šī ierosinājuma pamudinājumā vai arī citu iemeslu dēļ ir veikti vairāki pasākumi. Komisija izveidoja Personas datu jautājumu ekspertu grupu, un tā uzdeva veikt pētījumu par datu aizsardzības tiesisko regulējumu nākotnē. Turklāt 2009. gadā Eiropas datu aizsardzības komisāru konferencē apspriedīs šo jautājumu. Apvienotās Karalistes informācijas komisārs uzdeva veikt pētījumu, lai to kā palīgmateriālu izmantotu šajās diskusijās.

Pašlaik tiek veiktas saistītas darbības, piemēram, "Londonas iniciatīva", lai datu aizsardzība kļūtu efektīvāka; arī 29. panta darba grupa lieto savus resursus vairākiem būtiskiem datu aizsardzības jautājumiem, piemēram, izskatot esošos atbildīgās personas un apstrādātāja jēdzienus un jautājumus par piemērojamiem tiesību aktiem.

Kā pirmo likumdošanas pasākumu var minēt grozījumus E-privātuma direktīvā. Diskusijās par šādu grozījumu veikšanu apspriež vairākas plašākas tēmas, piemēram, drošības pārskatīšana.

f. Un EDAU?

EDAU darbības veidus šajā sakarā var apkopot šādi:

- Ir aptverti visi jautājumi. Informācijas uzglabāšana un apmaiņa kļūst par instrumentu daudzās politikas jomās, diezgan bieži kā līdzeklis, lai veicinātu iekšējā tirgus darbību.
- Iesaistīšanās visās stadijās, sākot no reakcijām uz Zaļām grāmatām līdz padomu sniegšanai samierināšanas sanāksmēs koplēmuma procedūrā.
- Būtisku darba iestrāžu turpināšana. Būtiska ir darba rezultātu konsekvence, ar ko EDAU cenšas rast pareizo līdzsvaru starp datu aizsardzību un citām (sabiedrības) interesēm.

III. EDAU prioritātes 2009. gadam

Būtiski nemainīsies EDAU darbības politika saistībā ar konsultāciju sniegšanu par ES likumdošanu un saistītiem dokumentiem. Tomēr iespējams, ka tomēr saturiskas izmaiņas parādīs jaunus darbības virzienus. Ir skaidrs, ka EDAU aktīvi piedalīsies diskusijās par iespējamiem datu aizsardzības tiesiskā regulējuma grozījumiem. Šīs diskusijas gūs papildu stimulu, ja Lisabonas Līgums stāsies spēkā un tad, kad tas stāsies spēkā.

Jautājumu ziņā var noteikt trīs galvenās jomas. Pirmkārt – sabiedrības veselības aizsardzība, kas ir jauna EDAU darbības joma, otrkārt – tāpat kā iepriekšējos gados – brīvības, drošības un tiesiskuma telpa, un treškārt – informācijas sabiedrība.

- a. Vispārēji jautājumi
  - Atkarībā no notikumu attīstības – jāturpina izstrādāt pasākumi, kas saistīti ar Lisabonas Līguma stāšanos spēkā.
- b. Sabiedrības veselības aizsardzība
  - E-veselības aizsardzības sistēmu izveide.
  - Jautājums par medicīnisku datu sekundāru izmantošanu.
  - Kā risināt jautājumu par likumdošanas darbībām saistībā ar konfidencialu informāciju.
  - Daži citi būtiski jautājumi, kas arī attiecas uz kritiku medicīnas nozarē par datu aizsardzības likumu.
- c. Brīvības, drošības un tiesiskuma (*FSJ*) joma
  - Stokholmas programma kā jauna vispārēja sistēma.
  - Ar *DPFD* pieņemšanu saistītas ietekmes uzraudzīšana.
  - Robežu pārvaldība un ieceļošanas un izceļošanas sistēma.
  - Pāreja uz SIS 2 un Pārvaldes iestādes izveide.
  - Konverģences principa izstrāde (skat. "Nākotnes" darba grupas ziņojumu)
  - Darbības saistībā ar e-tiesiskumu un vienotu tiesiskuma telpu.
  - Izstrādāt nostāju par jautājumiem saistībā ar profilu veidošanu.
- d. Notikumu attīstība informācijas sabiedrības jomā.
  - Ar E-privātuma direktīvu saistītu pamatjautājumu tālāka attīstība (drošības pārķēpumi, saistība ar intelektuālā īpašuma (*IP*) tiesībām utt.).
  - Ieteikumi par radiofrekvenču identifikāciju (*RFID*).
  - Sociālie tīkli, zinātnes tīkli un pētniecības tīkli.
- e. Ceļā uz iespējamiem datu aizsardzības sistēmas grozījumiem
  - Turpināt noteikt atbildīgās personas un apstrādātāja jēdzienus un precizēt jautājumu par piemērojamiem tiesību aktiem un jurisdikciju (arī ar valsts datu aizsardzības iestādēm saistībā ar 29. darba grupu).
  - Sniegt ieguldījumu dažādās darbībās saistībā ar iespējamo sistēmu nākotnē.
  - Diskusiju turpināšana par grozījumiem Regulā 1049/2001.
  - Plašākā kontekstā ietekme uz datu aizsardzību pasākumiem, ar ko veicina ES iestāžu darba pārskatāmību un to atbildību (piemēram, ES līdzekļu saņēmēju publiskošana).
- f. Tīklu attīstība, lai pārrobežu mērogā dalītos ar informāciju.
  - *IMI*, patērētāju aizsardzība, dati veselības aizsardzības jomā
- g. Ceļā uz ārējiem nolīgumiem un globāliem standartiem.
  - Turpmākie pasākumi pēc EDAU atzinuma par Augsta līmeņa kontaktgrupas ziņojumu, kas iespējams novestu pie ES un ASV nolīguma par datu apmaiņu tiesībaizsardzības jomā.
  - Citi nolīgumi par patērētāju datiem, piemēram, Pretviltošanas tirdzniecības nolīgums.
- h. Citi

- EDAU nāks klajā ar vienu vai vairākiem dokumentiem par padomdevēja politiku, kurā jebkurā gadījumā izskatīs iespējamās ieviešanas komitoloģijas procedūrās vai citās procedūrās, kurās likumdošanas pilnvaras ir nodotas Komisijai, par EDAU iesaistīšanos lēmumos par datu nosūtīšanu trešām valstīm, un par EDAU uzraudzības funkciju ietekmi likumdošanas jomā.

Briselē, 2008. gada decembrī